

Örökségünk védelme és jövője 8.

Az egri vár régészeti feltárásának 100 éve – 1925–2025

tudományos konferencia

Dobó István Vármúzeum

2026. február 25–26.

KÁRPÁTI JÁNOS

44 éven át dolgozott a magyar műemlékvédelemben, korábban az Országos Műemléki Felügyelőség, majd Állami Műemlékhelyreállítási és Restaurálási Központ Kutatási Osztálya, illetve a Nemzeti Örökségvédelmi Központ munkatársaként. Az országos hatáskörű hivatal révén évtizedek alatt számos műemlék régészeti kutatásában vett részt. Szakmai tevékenységének meghatározó szakasza a több mint 25 évet meghaladó közreműködés az egri vár Kozák Károly régész irányította kutatási programjában. Jelentős szerepe volt a győri várszékesegyház, a Héderváry-kápolna, Pécsvárad, Ugod várának több éves feltárásában, Szekszárdon Béla király templomának, a Heves megyei Tarnaszentmária templomának, a szlovákiai Borsi, Rákóczi-kastély, legutóbb az egri Líceum felújítását megelőző régészeti kutatásaiban (2010–2011). Dolgozott számos korai templom, a kódsdi, a kiszombori, a kehidai, a tereskei, egyházasdengelegi, abaújházi, gyugyi, barabási Árpád-kori templomok feltárásánál. Közreműködött Uzsa, Martonyi pálos, Városlőd karthausi kolostora kutatásaiban. Többek között éveken át részt vett a sümegi, a szigligeti, a dunaföldvári, a váci, füzéri, regéci, szigetvári, nagyvázsonyi, cseszneki vár ásatásain. 1986–2002 között ösztöndíjasként tagja volt az ELTE Egyiptológiai Tanszéke Kákosy László professzor vezette régészeti kutatócsoportjának, s évente 3 hónapot töltött a luxori ásatásokon.

AZ ORSZÁGOS MŰEMLEKI FELÜGYELŐSÉG (OMF) KUTATÁSI OSZTÁLYA MEGBÍZÁSÁBÓL KOZÁK KÁROLY VEZETÉSÉVEL 1957-TŐL 1989-IG TARTÓ EGRI VÁRI RÉGÉSZETI KUTATÁSOKRÓL, ÉPÍTÉSZETI-TERVEZÉSI ÉS HELYREÁLLÍTÁSI TEVÉKENYSÉGRŐL, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A RÉGÉSZETI EREDMÉNYEKRE

Az előadás első részében egy nagyon fontos köemlék II. világháború utáni elvesztését, majd most, az 2025-ös évben, szerencsés újra előkerülése és megtalálása kerül bejelentésre, amely az 1596-os második török hadjárat és Eger elfoglalása utáni, Fetih Náme = Győzelmi emlékirat mintájára készült. Kőbe vésett győzelmi felirat néven ismert és az egri vári székesegyházra került felhelyezésre. A török felirat teljes szövege ismert és publikált, melynek alapján egy rendkívül fontos köemlék jut majd vissza az azt megillető helyére.

Az előadás második része megemlékezik azokról, akik a két világháború közötti időszakban igen kevés pénzügyi lehetőségekkel, de szívvel, lélekkel az egri vár feltárásán dolgoztak, s akiket az előadó személyesen ismert, ezen túlmenően Eger turizmusának fellendítéséért igen sokat fáradoztak.

Az előadásom harmadik része pedig a MOB, majd OMF megalakulásának körülményeit, az Intézmény céljait és feladatait vázolja fel, végül rátér, és bemutatom az egri vár 1957-től 1989-ig terjedő időszakának, régészeti feltárásának, tervezésének és részleges helyreállításának főbb helyszíneire és eredményeire, melynek alapján, a meglévő épületek körzetében, a biztonsági távolságok betartásával, a belsővár 70%-ban feltárásra került.